ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 22.02.2021. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 15.02.2021. - 19.02.2021.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	12.2.21	-	19.2.21		12.2.21	-	19.2.21		12.2.21	-	19.2.21		12.2.21	-	19.2.21	
2 године	-0,71	-	-0,68	↗	0,11	-	0,10	↘	-0,04	-	-0,01	↗	-0,12	-	-0,11	↗
5 година	-0,68	-	-0,61	↗	0,49	-	0,58	↗	0,08	-	0,20	↗	-0,11	-	-0,07	↗
10 година	-0,43	-	-0,31	↗	1,21	-	1,34	↗	0,52	-	0,70	↗	0,07	-	0,11	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	12.2.21	-	19.2.21	
3 мјесеца	-0,601	-	-0,594	↗
6 мјесеци	-0,631	-	-0,626	↗
1 година	-0,628	-	-0,631	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

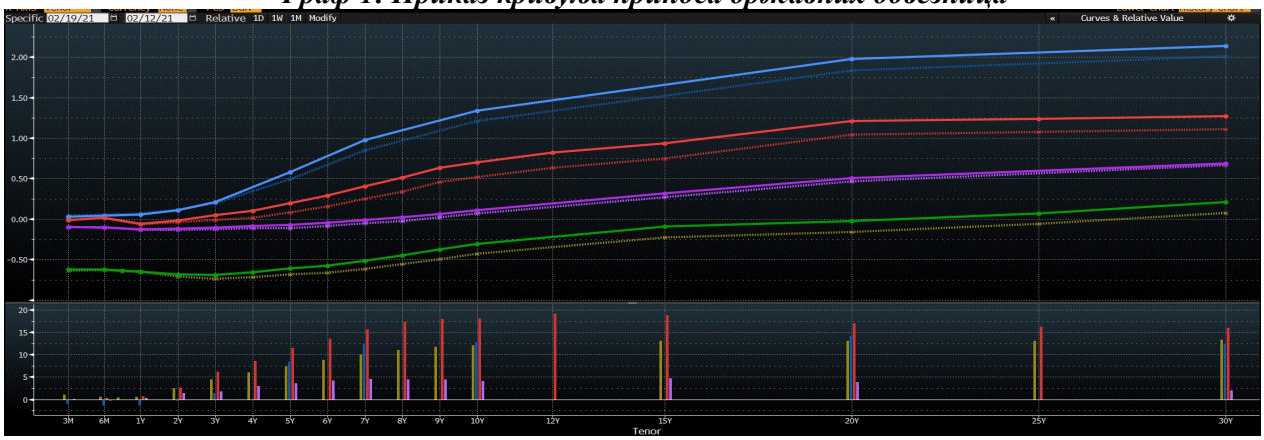

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 19.02.2021. године (пуне линије) и 12.02.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су забиљежили приличан раст током прошле седмице. Највећи раст забиљежен је код обвезница дужег рока доспијећа. Приноси њемачких обвезница су повећани између 3 и 12 базних поена, при чему је принос на десетогодишње обвезница повећан на -0,305%, што је највећи ниво забиљежен од јуна прошле године. У истом периоду приноси италијанских обвезница су повећани за 8 до 15 базних поена, а приноси шпанских обвезница између 5 и 20 базних поена. На раст приноса у еврозони највећи утицај је имао оптимизам на тржишту САД, гдје је такође забиљежен приличан раст приноса, а који је услиједио због раста очекивања постпандемијског опоравка. Нова влада Италије премијера Draghija је прошле седмице добила подршку горњег и доњег дома Парламента. Draghi је обећао да ће његова влада увести опсежне реформе с циљем оживљавања економије те је истакао да ће његова администрација уложити максималне напоре у борби против Ковид-19, док ће за будуће генерације настојати да оставе снажнију и „зеленију“ націју. Поред тога, додао је да ће убрзати процес вакцинисања у земљи те је

представио планове инвестирања 210 милијарди EUR новца ЕУ који је намијењен за опоравак, као и планове за структурне реформе правног система и јавне администрације у Италији.
Министри финансија еврозоне су почетком прошле седмице почели с иницијалним разговорима о томе када и на који начин очекују да ће унапређење економских активности и постепено укидање рестрикција уведених због пандемије утицати на суму подстицаја коју владе сада упумпавају у економију те како ће се то даље наставити. Један од званичника је истакао да је у овом случају питање како најбоље комбиновати краткорочну подршку с кредибилном средњорочном фискалном стратегијом. Шпански министар економије Calvino је изјавио да Шпанија планира да у марту одобри нови пакет помоћи с циљем да помогне компанијама које су погођене пандемијом. Овај пакет помоћи би имао форму директног финансирања компанија које се сматрају одрживим, али које се боре с финансијским проблемима због негативних ефеката пандемије.
Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да је највећи приоритет у 2021. години, која је „година опоравка“, кампања вакцинације. Као други најважнији приоритет навела је имплементацију фонда опоравка ЕУ. Члан ИВ ЕЦБ Schnabel сматра да је потребно изразити спремност за одржавање сталне присутности на тржишту с циљем да се осигурају повољни услови финансирања те да се настави са сталним прилагођавањем свих инструмената који су расположиви, укључујући и каматну стопу на депозите банака код ЕЦБ (енг. deposit facility). Како еврозона почиње да излази из рецесије, која је узрокована пандемијом, ЕЦБ се суочава с тешким изазовом балансирања између обезбјеђења једноставног финансирања задужених чланица и негубљења подршке чланица кредитора. Појединачне владе су, охрабрене ултраниским каматним стопама, знатно повећале нова задужења како би ублажиле посљедице пандемије, а што је утицало на раст укупног јавног дуга овог региона на 102% БДП-а. Узимајући у обзир очекивања да ће опоравак еврозоне заостајати за опоравком у САД или опоравком у Азији, ове чланице неће успјети да у скорије вријеме смање дуг или виде пад високог дуга узрокован растућим цијенама. Ипак, предсједник Deutsche Bundesbank Weidmann је био јасан да очекује да се монетарна политика врати у „нормалу“ онда када дође до раста инфлације.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	ДЕЦ	-0,2%	-0,8%	-0,6%
2.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	ДЕЦ	25,0	27,5	24,9
3.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR)	ДЕЦ	-	36,7	25,1
4.	Запосленост – ЕЗ (квартално) прелим.	IV квартал	-	0,3%	1,0%
5.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	ФЕБ	48,0	48,1	47,8
6.	Output грађевинског сектора (Г/Г) – ЕЗ	ДЕЦ	-	-2,3%	-0,6%
7.	**БДП – ЕЗ (квартално) 2. прелим. податак**	**IV квартал**	-0,7%	**-0,6%**	12,4%
8.	БДП – Холандија (квартално) прелим.	IV квартал	0,2%	-0,1%	7,8%
9.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ФЕБ	-15,0	-14,8	-15,5
10.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR)	ДЕЦ	-	2.569,3	2.587,0
11.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	ЈАН	0,8%	0,8%	0,0%
12.	Стопа инфлације – Италија (финал.)	ЈАН	0,5%	0,7%	-0,3%
13.	Стопа инфлације – Финска	ЈАН	-	0,9%	0,2%
14.	Стопа инфлације – Грчка	ЈАН	-	-2,4%	-2,4%
15.	Стопа незапослености – Холандија	ЈАН	-	3,6%	3,9%
16.	ILO стопа незапос. – Француска (квартално)	IV квартал	9,1%	8,0%	9,1%

САД

Оптимизам везано за постпандемијски опоравак утицао је на раст приноса, јачање USD и пад цијене злата. Предсједник Феда из St. Luisa Bullard је истакао да су финансијски услови у САД тренутно „генерално добри“, уз потенцијал да економски раст надмаши раст Кине те је додао да је и инфлација тренутно одговарајућа, али ће вјероватно расти крајем године, што Фед има у виду. Предсједница Феда из Сан Франциска Daly је изјавила да су смањени ризици да би инфлација могла измаћи контроли те истакла да су, ипак, јачи силазни притисци на инфлацију. Иако званичници Феда умањују ризике инфлације, поједини инвеститори сматрају да

ултраекспанзивна монетарна политика може подстаћи пригушену инфлацију. Поједини инвеститори сматрају да Dalyini коментари представљају показатељ да чланови FOMC-а не размишљају о редукцији економске подршке уведене због пандемије.
Током протекле седмице објављен је записник с посљедње сједнице FOMC-а, који је показао да чланови овог тијела очекују побољшање економских изгледа у средњем року, углавном због ефективности програма вакцинисања и повећане фискалне подршке. У записнику је наведено да ће се програм квантитативних олакшица наставити проводити садашњим темпом све док се не достигне значајан прогрес у циљевима запослености и инфлације, за шта поједини чланови овог тијела сматрају да ће требати неко вријеме. Поједини чланови очекују да ће инфлација на прољеће бити нешто изнад 2%, али на кратко, док многи чланови наглашавају потребу диференцирања између фактора који имају једнократан утицај и основног тренда.
Полугодишњи извјештај Феда о монетарној политици, објављен у петак, даје осврт на повећане ризике који су повезани с финансијском полугом, процјеном активе и неуспјехом бизниса те на економију којој би нормална монетарна правила прописивала „дубоко негативне“ каматне стопе, појачавајући силазне притиске на USD.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	МВА апликације за хипотекарне кредите	12. феб	-	-5,1%	-4,1%
2.	Малопродаја (М/М)	ЈАН	1,1%	5,3%	-1,0%
3.	Индустријска производња (М/М)	ЈАН	0,4%	0,9%	1,3%
4.	Број започетих кућа (М/М)	ЈАН	0,5%	-6,0%	8,2%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	13. феб	773.000	861.000	848.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	6. феб	4.425.000	4.494.000	4.558.000
7.	PMI прерађивачки сектор P	ФЕБ	58,8	58,5	59,2
8.	PMI услужни сектор P	ФЕБ	58,0	58,9	53,8
9.	Продаја изграђених кућа (М/М)	ЈАН	-2,4%	0,6%	0,9%

USD је апрецирао у односу на EUR те је курс EURUSD забиљежио благи пад с нивоа од 1,2120 на ниво од 1,2119.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

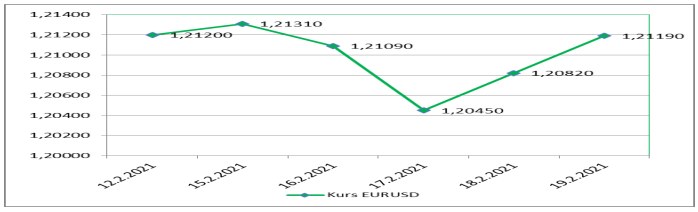

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Према истраживању проведеном прошлог мјесеца, нова трговинска ограничења која су се појавила након Брегзита повећала су трошкове сировина за мале произвођаче у Великој Британији, и то за око 2/3. У истраживању је учествовало скоро 300 компанија, а истраживање је провела консултантска фирма South West Manufacturing Advisory Service (SWMAS) у склопу Програма за раст производње, што је иницијатива коју финансирају влада и ЕУ с циљем пружања подршке малим предузећима.
Из Института за фискалне студије (IFS) је саопштено да би министар финансија УК Sunak морао повећати порезе 60 милијарди GBP годишње како би се финансирали трошкови пандемије КОВИД19 која је снажно погодила јавне финансије, али је рано да ова мјера буде представљена у буџету 3. марта ове године. Поред тога, Sunak ће Велику Британију усмјерити ка курсу повећања пореза на добит, с циљем да се финансира повећана потрошња шеме подршке до које је дошло под утицајем ширења пандемије. Sunak ће у свом обраћању, које је планирано за 3. март, објавити да повећава стопу пореза на добит са 19% те се очекује да ће отворити пут ка повећању ове стопе на 23%, до наредних општих избора. Директор IFS Johnson је истакао да је раст пореза у будућности врло вјероватан, али сада не и неизбјежан. Sunak је у овој фискалној години одобрио додатну потрошњу и смањење пореза у вриједности од 280 милијарди GBP, чиме је Велика Британија

усмјерена на курс дефицита у вриједности 400 милијарди GBP, што је највећи дефицит од периода између два свјетска рата.
Члан MPC BoE Saunders, који је у децембру изјавио да види простор за смањење референтне каматне стопе благо испод нуле, изнио је став да снажан квартални раст БДП, који је и даље значајно испод нивоа забиљежених пред пандемију, и уз релативно високу незапосленост, не представља економски бум. Према његовом мишљењу, негативне каматне стопе могу убрзо постати најбоља мјера BoE, док је повећао неизвјесности око незапослености сматрајући да ће требати више времена да се незапосленост врати на нивое прије пандемије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г)	ФЕБ	-	3,0%	3,3%
2.	Инфлација (Г/Г)	ЈАН	0,6%	0,7%	0,6%
3.	Gfk повјерење потрошача	ФЕБ	-26	-23	-28
4.	Малопродаја (Г/Г)	ЈАН	-0,8%	-5,9%	3,1%
5.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP)	ЈАН	22,0	8,0	26,1
6.	PMI прерађивачки сектор P	ФЕБ	53,1	54,9	54,1
7.	PMI услужни сектор P	ФЕБ	42,0	49,7	39,5

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад с нивоа од 0,87498 на ниво од 0,86498, док је курс GBPUSD повећан с нивоа од 1,3849 на ниво од 1,4016.

ЈАПАН

Јапанска економија се у четвртом кварталу развијала брже него што се очекивало те је наставила да се опоравља од најгоре послијератне рецесије и то све захваљујући расту иностране тражње који је подстакао извоз и капиталну потрошњу. Ипак, опоравак је оштро успорио од трећег квартала, док су нове мјере које су уведене због пандемије умањиле изгледе опоравка економије, наглашавајући изазове с којим се суочавају креатори монетарне политике како би спријечили ширење пандемије, посебно у погођеном потрошачком сектору.
Гувернер BoJ Kuroda је изјавио да BoJ не планира да „трајно смањи“ куповине ETF-ova којима се тргује на тржишту, сигнализирајући да у предстојећем периоду неће доћи до радикалних промјена у политици BoJ. Такође је додао да је недавни скок цијена акција одраз оптимизма који влада на тржишту, насталог због глобалних економских услова, чиме одбацује ставове да његово вођење ултрастимулативне политике постиче нагли раст цијена имовине. Званичник Владе Јапана Harada, експерт за функционисање тржишта, је изјавио да BoJ има простора да буде креативнија у куповини ETF-ova како би избјегла тржишне поремећаје који су узроковани програмом квантитативних олакшица. BoJ купује ETF-ove већ десет година као дио напора за подстицање економског раста и како би економију извукла из дефлације.
Анкета коју је провео Reuters је показала да скоро 3/4 фирми у Јапану не планирају да понуде основна повећања плата у овој години, док 2/3 фирми истиче да ће задржати плату на истом нивоу, или ће је смањити јер је пандемија Ковид19 јако погодила њихове приходе.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДР (Q/Q) P	IV квартал	2,4%	3,0%	5,3%
2.	Лична потрошња (Q/Q) P	IV квартал	2,0%	2,2%	5,1%
3.	Потрошња компанија (Q/Q) P	IV квартал	2,4%	4,5%	-2,4%
4.	Индустријска производња (Г/Г) F	ДЕЦ	-3,2%	-2,6%	-3,9%
5.	Индекс услужног сектора (М/М)	ДЕЦ	-0,6%	-0,4%	-0,6%
6.	Трговински биланс (у млрд JPY)	ЈАН	-625,0	-323,9	749,6
7.	Извоз (Г/Г)	ЈАН	6,8%	6,4%	2,0%
8.	Увоз (Г/Г)	ЈАН	-5,5%	-9,5%	-11,6%
9.	Основне машинске поруџбине (Г/Г)	ДЕЦ	-3,0%	11,8%	-11,3%

10.	Поружбине машинских алата (Г/Г) F	ЈАН	9,7%	9,7%	9,9%
11.	Стопа инфлације (Г/Г)	ЈАН	-0,7%	-0,6%	-1,2%
12.	PMI композитни индекс (Р)	ФЕБ	-	47,6	47,1

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR те је курс EURJPY забиљежио раст с нивоа од 127,16 на ниво од 127,79. JPY је депрецирао и у односу на USD те је курс USDJPY забиљежио раст с нивоа 104,94, на ниво од 105,45.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе цијена једног барела сирове нафте је износила 59,47 USD (49,07 EUR).

Цијена нафте је до средине седмице имала тенденцију раста те се одржавала на највећем нивоу у посљедњих 13 мјесеци под утицајем појачаног вакцинисања које је подстакло тражњу, док произвођачи и даље обуздавају понуду. Резерве нафте Ирана су под ризиком да постану обезвријеђена имовина уколико администрација САД не ублажи санкције које су значајно умањиле капацитете и понуду нафте ове земље, која сада губи трку с другим ривалима на тржишту како се убрзава прелазак на енергију с мањом емисијом штетног угљен моноксида. Такође, на одржавање цијене нафте утицај је имао хладни талас у САД који је затворио највеће бушотине нафте у Тексасу. Исто тако, појачани оптимизам на финансијским тржиштима утицао је на раст цијене нафте. Од средине седмице инвеститори су почели с процјенама ефеката снажне зимске олује која је погодила Тексас, што је утицало на благи пад цијене нафте. Крајем седмице цијена нафте је наставила да се смањује, након што су се појавиле вијести да компаније, које производе нафту у Тексасу, почињу припреме за поновни почетак производње. IEA, IEF и OPEC су организовале симпозиј о утицају пандемије Ковид19 на глобално енергетско тржиште те су дата и очекивања за овај сектор. Истакнуто је да је током 2020. године дошло до контракције у дијелу тражње за нафтом за 9-10 милиона барела дневно, али се очекује раст у овој години за 5-6 милиона барела.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 59,24 USD (48,88 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је смањена за 0,39%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

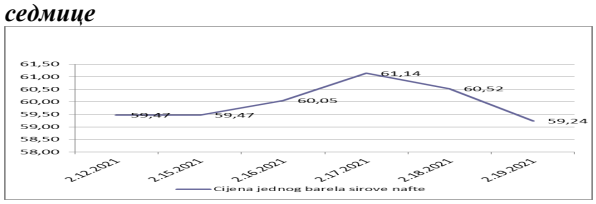

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.824,23 USD (1.505,14 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је имала тенденцију пада. Почетком седмице цијена је смањена под утицајем раста оптимизма због вакцинисања, а што је ублажило тражњу за активама које се традиционално посматрају као заштита од ризика. Наредног дана цијена злата је наставила да биљежи пад, чиме се овај племенити метал нашао на курсу да забиљежи најдужи узастопни пад цијене у посљедњих годину дана. Цијена злата је смањена под утицајем снажног раста приноса на државне обвезнице САД, што је резултат растућег оптимизма везано за опоравак економије након пандемије. Напредак везан за примјену вакцине против Ковид19 је успорио ширење инфекција, што је појачало оптимизам што се тиче глобалног раста те подстакло раст приноса и смањило тражњу за златом. Додатни утицај на пад цијене злата дала је апрецијација USD и знакови опоравка економије, који су ублажили тражњу за сигурном активом. У четвртак је цијена злата забиљежила благи раст који се наставио и у петак. Почетком ове године злато има тенденцију пада те је до сада изгубило око 6% вриједности и има најлошије перформансе унутар Bloomberg Commodity Index. Значајан утицај на цијену злата имају промјене у кретању USD те раст приноса државних обвезница САД, као и економски показатељи који сугеришу опоравак након пандемије.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.784,25 USD (1.472,27 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је забиљежила пад за 2,19 %.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

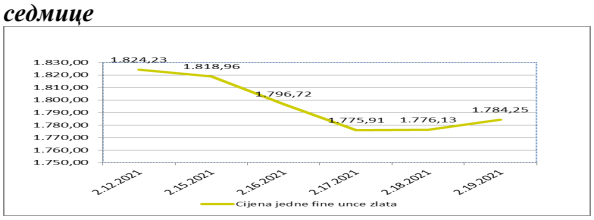

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.